

 - **BASF**

We create chemistry

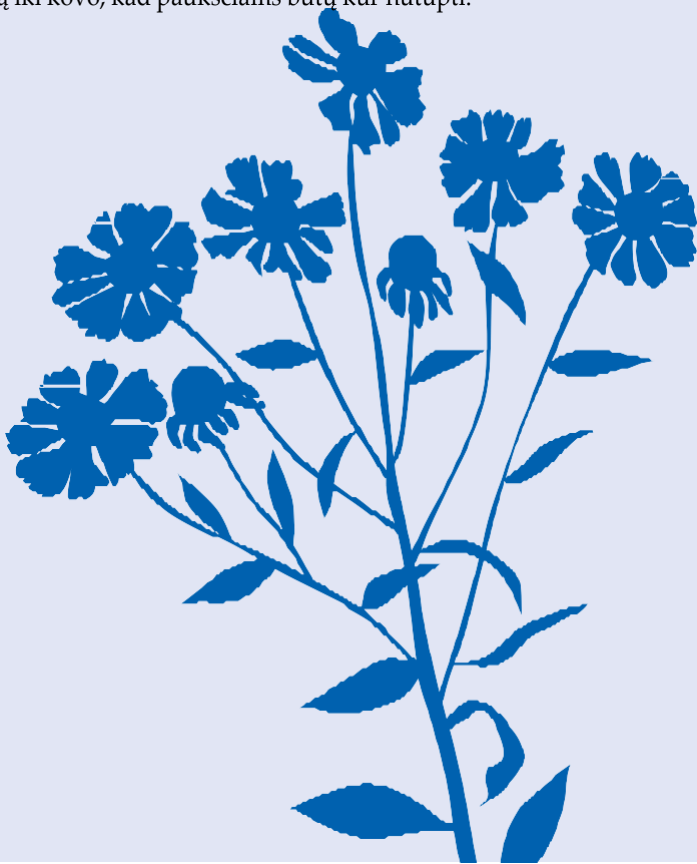
Laukinių gėlių juostos ir sklypai ūkinėje žemėje

Tikslas ir įgyvendinimas

Ūkinėje žemėje įterptos laukinių gėlių juostos ir sklypai suteikia svarbų maisto šaltinį, taip pat buveinę bei prieglobstį paukščiams, vabzdžiams ir mažiems gyvūnams.

- Laukinių gėlių juostos ir sklypai skirti ekologiškai pagerinti mažiau derlingą žemę ar žemės ūkio plotą, kuriame nepalankios dirvožemio savybės, apribotas ūkininkavimas ar nepatogi vieta pasėlių priežiūros darbams.
- Laukinių gėlių mišiniai su plačia daugiamečių rūšių įvairove yra ekologiškai vertingesni, ypač palei gyvatvores, medžių eiles, miško pakraščius ir pietinėse sausose / šiltose vietose.
- Laukinių gėlių juostos ir sklypai remiami kaip oficialios žalinimo programos dalis – už atidėtą žemę su koeficientu 1, už apsauginę ar krašto juostą su koeficientu 1,5. Jie taip pat gali būti derinami su agrarinės aplinkosaugos priemonėmis (AAP).
- Sėja: nuo balandžio iki gegužės vidurio ir (arba) nuo rugpjūčio vidurio iki spalio (rudens sėja). Gali būti taikomi konkrečios šalies AAP reikalavimai, tad, dalyvaudami AAP, jų laikykitės. Atsižvelkite į regionines klimato sąlygas.
- Priežiūra: laukinių gėlių juostos ir plotai, kurie naudojami kaip oficialios žalinimo ir AAP programos dalys, turi būti prižiūrimi, kaip reikalaujama. Be to, kai tokie plotai įrengiami ilgesniam laikotarpiui, pirmaisiais metais rekomenduojama šienauti, tokiu būdu pristabdant greitai augančias ir atsparias piktžoles. Atkreipkite dėmesį, kad nuo balandžio iki birželio pjovimas ar mulčiavimas nėra leidžiami, tačiau išimtyms gali būti suteikiamos konkrečioms vietovėms. Augalų viršūnių pjovimas segmentais po 15–30 cm yra rekomenduojamas nuo liepos mėnesio, siekiant paskatinti antrąjį žydėjimą iki vėlyvo rudens. Kiek įmanoma, pašalinkite nupjautas viršūnes. Nepalikite sudžiūvusių augalų veltinio. Aukšti stiebai turėtų būti išsaugomi visą žiemą iki kovo, kad paukščiams būtų kur nutūpti.

Gudobelinis baltukas, nuotrauka: Felix Kubitzki

Nuotrauka: Felix Kubitzki

Spungė, nuotrauka: Felix Kubitzki

Sėklos ir sėja

- Atkreipkite dėmesį į vietovės ypatybes ir paprašykite savo sėklų pardavėjo tinkamo mišinio (būtinai atsižvelkite į taikomus agrarinės aplinkosaugos programos reikalavimus).
- Daugiamečių laukinių gėlių mišiniams naudokite savo regionui pritaikytas sėklas.
- Sėklų išlaidos: nuo maždaug 200 eurų/ha už daugiamečių laukinių gėlių sėklų mišinius.
- Norint laukinių gėlių mišinį išsėti tolygiai, rekomenduojama pridėti sėjos pagalbinę priemonę (pvz., sojos pupelių miltų) 100 kg/ha.
- Kruopštus žemės išdirbimas / dirvos paviršiaus paruošimas yra būtina sąlyga sėkmingai sėjai, t. y. žemės paviršius turi būti gerai išpurentas, neturi būti jokių grumstų.
- Sėjos laikotarpis: nuo balandžio iki gegužės pradžios / vidurio ir nuo rugpjūčio vidurio iki spalio (rudens sėja). Pastaba: atkreipkite dėmesį, kad regioninėse programose gali būti nustatytas skirtingas sėjos laikas.
- Sėjai gali būti naudojamos įprastos sėjamosios, trąšų ar granuliuotų barstytuvai bei kita panaši technika. Jei sėjate su sėjama, būtinai pakelkite akėčias ir noragėlius. Turi būti sėjama ant dirvos paviršiaus.
- Daugiamečių laukinių gėlių mišiniuose yra daug sėklų, su silpna dygimo energija. Tai reiškia, kad turi būti sėjama ant dirvos paviršiaus, t. y. sėklų negalima įterpti į žemę. Lygus volavimas yra reikalingas optimaliam kontaktui su dirva. („Güttler“ / „Cambridge“ volas).
- Pageidautina, kad sėja būtų atliekama prieš prasidedant drėgnų orų laikotarpiui. Laukinių gėlių sėkloms reikia mažiausiai 3 savaičių nuolatinės drėgmės, kad optimaliai išbrinktų ir sudygtų. Sausros gali labai mažinti sėklų daigumą.
- Jeigu atsiranda probleminių piktžolių, jas reikia kiek įmanoma pašalinti atrankiniu būdu prieš

žydėjimą.

- Nerekomenduojama sėti laukinių gėlių juostų vietose, kuriose yra retų vaistinių augalų (pvz., dirvinių raguolių, vasarinių adonių, krapažolių (lot. Euphorbia falcata) ir kt.). Tai gali sumažinti jų populiaciją.

Priežiūra pirmaisiais metais pasėjus daugiamečių laukinių gėlių sėklų mišinius

Norint sumažinti nepageidaujamų augalų rūšių plitimą, rekomenduojamas šienavimas 10–30 cm aukščiu nuo žemės, jeigu įmanoma, prieš nepageidaujamų augalų rūšių sėkloms subręstant. Nupjautą žolę galima būtų palikti vietoje, tačiau patartina ją pašalinti ir leisti vietai išdžiūti. Nors gali būti naudojamas mulčeris, rekomenduojama naudoti šienapjovę. Svarbu nustatyti tinkamą pjovimo aukštį, kad būtų išvengta bet kokios žalos jauniems augalams. Paprastai turi būti laikomasi auginimo pertraukų (dirvožemio poilsio laikotarpių) ir žalinimo bei agrarinės aplinkosaugos programų nustatytų reikalavimų. Atkreipkite dėmesį, kad nuo balandžio 1 d. iki birželio 30 d. ekologiniu požiūriu svarbiose vietovėse draudžiama šienauti ar mulčiuoti. Tačiau kompetentinga institucija gali taikyti išimtis, kad būtų galima reguliuoti piktžolių augimo procesus.

Priežiūra nuo antrųjų metų

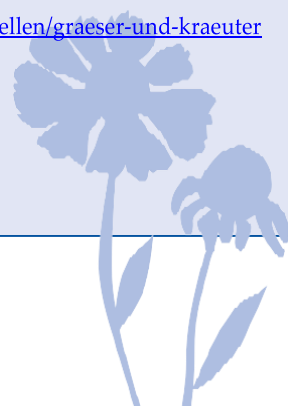
Vegetacijos laikotarpiu, pradedant nuo liepos pradžios, rekomenduojama šienauti arba mulčiuoti segmentais (daugiausia 50 % paviršiaus ploto vienu metu). Įrengdami laukinių gėlių juostas ar sklypus kaip oficialių žalinimo ir agrarinės aplinkosaugos programų dalį, būtinai laikykitės atitinkamų reikalavimų. Nepjauti augalai žiemą suteikia maisto ir priedangą paukščiams, taip pat priedangą smulkiesiems žvėrimis. Jeigu likę plotai mulčiuojami, tai turėtų būti padaryta kuo anksčiau vegetacijos pradžioje.

Regioniniai sėklų tiekėjai:

- Appels Wilde Samen: www.appelswilde.de
- Bayerische Futtersaatbau: www.bsv-saaten.de
- Camena Samen: www.camena-samen.de
- Feldsaaten Freudenberg: www.freudenberg.net
- Rieger-Hofmann: www.rieger-hofmann.de
- Saaten-Zeller: www.saaten-zeller.de

Papildomi tiekėjų sąrašai:

- www.natur-im-vvw.de/bezugsquellen/graeser-und-kraeuter
- www.bdp-online.de/de/Branche/
- Saatguthandel/RegioZert

9 m., plati apsauginė juosta palei griovį, nuotrauka: Bernd Hartmann

Sunkiai prieinama ūkinė žemė pakeista laukinių gėlių plotu, nuotrauka: Sandra Mann

Kokia nauda aplinkai?

Ūkinėje žemėje įrengtos laukinių gėlių juostos ir plotai suteikia svarbų maisto šaltinį ir buveinę paukščiams, vabzdžiams bei mažiems gyvūnams. Kadangi augalai dažnai žydi iki rudens, tai padeda palaikyti įvairias ekosistemas svarbias funkcijas, tokias kaip apdulkinimas ir ligų bei kenksmingų organizmų plitimo procesų reguliavimas. Laukinių gėlių juostos taip pat gali padėti išvengti dirvos erozijos. Ne mažiau svarbu, kad jos suteikia kraštovaizdžiui gyvybės ir spalvų bei prisideda prie teigiamo ūkininkavimo suvokimo.

- Privalumai biologinei įvairovei:
skatina rūšių išsaugojimą ir apsaugą, biotopų tinklą, maisto buveinių plėtimąsi.
- Privalumai aplinkai:
skatina vandens ir dirvožemio sistemų bei klimato tvarumą, gerina kraštovaizdį.
- Privalumai ūkininkui:
prisideda prie biologinės įvairovės išlaikymo, gerina regioninio ūkininkavimo suvokimą, gaunamos finansinės kompensacijos per agrarinės aplinkosaugos programas (kompensacijų programos).

Raudongyslė skėtė pastebėta žydinčioje juostoje, nuotrauka: Bernd Hartmann

Vietovė

Vienintelis apribojimas, kalbant apie vietą, yra tai, kad laukinių gėlių juostos neturėtų būti sėjamos pasėlių galulaukėse. Ypač vertingos ekologiniu požiūriu yra laukinių gėlių juostos ir sklypai palei gyvatvoves, medžių eiles, miško pakrastyje, taip pat pageidautina, kad jos būtų į pietus nukreiptose šiltose / sausose vietose. Kita vertus, vėsios, nuolatos drėgnos vietos yra problemiškos. Laukinių gėlių juostų veiksmingumą galima dar labiau padidinti derinant jas su migravimo buveinėmis, pvz., įdirbtais pūdymais ar vieversiams paliktais dirvos ploteliais. Tai padidina laukinių gėlių juostų ir sklypų, kaip vabzdžių, mažų gyvūnų ir paukščių maisto buveinių, vaidmenį.

Laukinių gėlių juostos labai efektyviai apsaugo dirvožemį nuo erozijos

Kamanė maitinasi paprastojo ežeinio nektaru, nuotrauka: Bernd Hartmann

Vienmečių laukinių gėlių mišinys su 14 rūšių, nuotrauka: Matthias Gerber

Daugiamečių laukinių gėlių mišinys su 27 rūšimis, nuotrauka: Sandra Mann

Vienmečių ar daugiamečių laukinių gėlių mišiniai?

Daugiamečių laukinių gėlių mišiniai, kuriuose yra didelė rūšių įvairovė, vabzdžiams turi didesnę ekologinę vertę nei vienmečiai mišiniai. Jie ištikus metus ne tik suteikia gyvą ir maitinančią buveinę labiau specializuotiems vabzdžiams, bet ir gali būti priedanga kitoms gyvūnų rūšims. Jeigu laukinių gėlių juosta ar sklypas planuojamas toje pačioje vietoje keletą metų, rekomenduojama sėti daugiamečių laukinių gėlių sėklų mišinį.

Jeigu vietovėje gausu vasarą sudygstančių probleminių piktžolių, tada daugiamečių laukinių gėlių mišinį geriau sėti rudenį. Dygimas rudenį laukinių gėlių mišiniui leidžia lengviau konkuruoti su piktžolėmis.

Paprastai laukinių gėlių mišiniai (ne mažiau kaip 25 rūšys) su skirtingu žydėjimo laiku ir įvairiais gėlių tipais yra tinkamesni, nei viena rūšis arba mišiniai su labai mažai rūšių. Priklausomai nuo dirvos paviršiaus ir vietovės, daugiamečiai laukinių gėlių mišiniai taip pat palaiko biologinę įvairovę, suteikdami papildomo maisto vabzdžiams vegetacijos laikotarpiu. Jie taip pat puošia kraštovaizdį nesuskaitoma daugybe spalvų.

Daugiamečių laukinių gėlių mišiniai su didele įvairove rūšių yra ekologiškai vertingesni.

Dėl klausimų, susijusių su įgyvendinimu, kreipkitės:

- Justas Janulaitis
El. Paštas: justas.janulaitis@basf.com
Tel. Nr.: +37061200910

Margenis, nuotrauka: Mark Schönbrodt
Rudoji kamanė, nuotrauka: Felix Kubitzli

Nuotrauka: Sandra Mann

 BASF

We create chemistry

www.agro.basf.lt/lt/tvarumas/